

Junija je pri Mladinski knjigi izšla zbirka Predpravljljice in popovedke Andreja Rozmana Roze. Z ilustracijami Zvonka Čoha je zbirka humorističnih biserov za otroke po tistem načrtu urednice Irene Matko Lukan izšla kasneje, kot je bilo sprva predvideno. Razlog je bil 60. rojstni dan enega najbolj priljubljenih domačih avtorjev za otroke. Med Rozovimi zadnjimi avtorskimi podpisi je ob že omenjenih Predpravljljicah in popovedkah tudi strip Živalska kmetija (ilustracije Damijan Stepančič), ki ga bodo ob začetku šolskega leta v dar prejeli srednješolke in srednješolci prvih letnikov.

»Povodni možje so varuhi tistega naravnega v nas, po čemer se roboti razlikujejo od ljudi.«

Predpravljljice in popovedke

Andrej Rozman Roza
ilustracije: Zvonko Čoh
Mladinska knjiga, zbirka Deteljica,
2015, t. v., 107 str., 24,94 €

Bukla: Roza, je pisanje za otroke žur ali odgovornost?

Roza: Zame je oboje delo, ki mi je v veselje in zabavo. Nisem prepričan, da je zahtevnost vedno znak kakovosti. Če niso banalne in že stokrat prežvečene, so preproste stvari boljše. A je za končni užitek tako avtorja kot bralca skoraj vedno potrebnega tudi nekaj napora. In je za najkrajšo uganko potrebnega več časa in miselnih iger kot za marsikatero pesem.

Bukla: Kratke humorne predpravljljice in popovedke so najprej izhajale v *Cicibanu*. Ob Vašem 60. rojstnem dnevu (VSE NAJBOLJŠE ŠE ENKRAT!) so izšle med platnicami, ki skupaj s kazalom objemajo 107 strani slastnega branja. *Predpravljljice in popovedke* v knjigi ste po objavah v *Cicibanu* izpili in so zdaj še boljše ...

Roza: Ene zgodbe sem popravil zato, ker sem po objavi v *Cicibanu* z njimi nastopal, jih pripovedoval otrokom. In ko neko stvar pripovedujem, veliko bolj opazim njene pomanjkljivosti. Spet druge sem popravil prav za to knjigo in sem res vesel, da je zaradi marketinške dimenzije moje okrogle obletnice knjiga izšla kasneje, kot je bilo sprva mišljeno, in sem imel več časa za spremembe. Tako da so te moje *Predpravljljice in popovedke* v resnici popravljljice (ne pa tudi prepovedke).

Bukla: Otroci se verjetno nasmišljajo in krohotajo, učiteljice dvigujejo kazalce ob dejstvu, da postavljate nova slovnična pravila – nedoločniki brez i so nekaj, kar je del vaše literature kot prst del roke, in tukaj ne gre storiti prav nič, kajne?

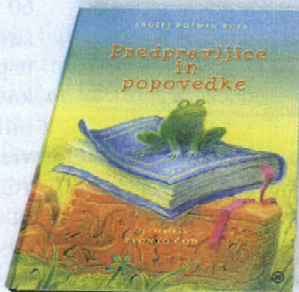
Roza: Iskreno se čudim vsemu temu čudenju nad mojimi nedoločniki brez i, ki jih v svojem govorjenem jeziku uporablja velika večina slovensko govorečih ljudi. Kot umetnik imam na srečo v naši družbi pravico, da pišem po svoje. A uporaba te pravice se mi ne zdi tak eksces. Saj kdo bo pa spremenjal jezik, če ne pisatelji in pesniki, ki smo profesionalni jezikotvorci. Za razliko od jezikoslovcev, ki morajo jezik znanstveno proučevati, ne spreminjati.

Bukla: Vaša dela se globoko dotikajo problemov današnjega časa. S prevladujočimi ekološkimi vprašanji. Voda je osrednji element marsikaterega vašega dela.

Roza: Voda se mi zdi v teh časih tudi eden od bolj racionalnih argumentov, zakaj se splošna vsej zmedeni domači politiki navkljub vztrajati tu, kjer smo doma. Čista voda, ki je eno največjih bogastev naše dežele, bo imela v bližnji prihodnosti vse večjo vrednost. Zaradi vode je Slovenija tako lepo zelena in je ljubezen do neokrnjene narave ena najbolj povezovalnih vezi našega naroda. Delno seveda tudi zato, ker imamo toliko težav s kulturo.

Bukla: Vaši povodni možje so danes še kako potrebni in kako drugačni so od tistega frajerskega in hladnega, ki se ga spomnimo iz šole. Zakaj in kdaj vas je povodni mož tako zelo nagovoril? Vam je kakšen kakšno zagodel, kot denimo Gospodu Šilčku?

Roza: Kot otrok sem veliko brodil po vodi, plašil in tudi lovil ribe, a s povodnim možem nisem nikoli prišel v konflikt. Mogoče je v tem razlog, da ga vedno upodabljam kot pozitivca. Še bolj pa mislim, da gre za to, da se je svet spremenil in da je tisti hladni in vsemogočni povodni mož iz starih pravlji pripadal svetu, ko so se ljudje bali rek in njihovih skritih moči, medtem ko se danes reke upravičeno bojijo ljudi in njihovih melioracijskih fantazij.

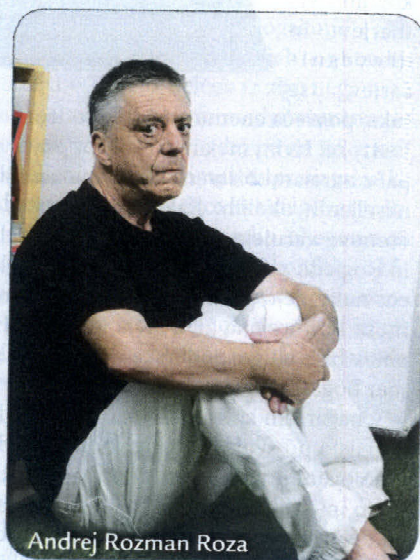
Zato so danes povodni možje varuhi tistega naravnega v nas, po čemer se roboti razlikujejo od ljudi.

Roza: Ob izidu zbirke *Predpravljljice in popovedke* ste dejali, da morate izvod poslati deklici, ki vam je pisala in predlagala, da »Gospoda Šilčka izdajate v knjigi«, in da se s prijateljico igrata, da je (zoprni) Gospod Šilček celo njen sosed ... Ste ji knjigo poslali? Vam otroci veliko pišejo? Morda tudi starši? Kdo drug?

Roza: Otroci mi včasih pišejo, a ne prav pogosto. Večkrat od njih dobim na svojih nastopih ne šolane kakšne pesmi. In še zdaj imam slabo vest, ker sem nekoč nekim otrokom obljubil, da bom njihove »ustrahavanke«, narejene na podlagi moje istoimenske pesmi, dal na svojo spletno stran, pa jih potem nisem, ker mi ne uspe dati na splet še marice drugega. Punčki pa sem knjigo poslal.

Bukla: Strip *Živalska kmetija* bodo ob začetku šolskega leta 2015/2016 v sklopu projekta *Rastem s knjigo* s knjigo Javne agencije za knjigo v dar prejeli srednješolke in srednješolci prvih letnikov. Kaj jim sporočate pred literarno turnejo, na katero se bosta odpravila skupaj z ilustratorjem Damijanom Stepančičem?

Roza: Predvsem upam, da jim bo knjiga všeč. Sam sem bil res presenečen, ko sem ugotovil, kako se Orwelova zgodba prilega vsaki revoluciji, tudi naši osamosvojitveni. Hkrati upam, da mladih bralcev skepsa do revolucij ne bo odvrnila od upanja, da je bolj socialna družba, kot je naša, ne samo mogoča, ampak nujna. A sem prepričan, da se lahko do nje pride le s pomočjo državlanskega poguma, organizirane civilne družbe in političnih strank, ki si za njo prizadevajo, nikakor pa ne z nasiljem.

Andrej Rozman Roza

Rastem s knjigo

Nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture med mladimi *Rastem s knjigo*, ki ga izvaja Javna agencija za knjigo RS v sodelovanju s splošnimi knjižnicami, slovenskimi osnovnimi in srednjimi šolami, z osnovnimi šolami s prilagojenimi programi, zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami ter z osnovnimi in srednjimi šolami v zamejstvu, v šolskem letu 2015/2016 poteka za učence 7. razredov osnovnih šol že DESETIČ, za dijake 1. letnikov srednjih šol pa šestič.

Za osnovnošolce je izbrana knjiga pisatelja Damijana Šinigoja *Iskanje Eve* (22.000 izvodov).

Za srednješolce je izbrana knjiga pisatelja Andreja Rozmana Roze *Živalska kmetija* z ilustracijami Damijana Stepančiča (22.500 izvodov).

Okvirni potek projekta *Rastem s knjigo* OŠ in SŠ v šolskem letu 2015/2016, program obiska v splošnih knjižnicah in predstavitvi izbranih knjig najdete na naslednji povezavi:
<http://www.jakrs.si/bralna-kultura/rastem-s-knjigo/letosnje-solsko-letu/>.

